

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Świerczewskiego

KATEDRA OBRONY PRZECIWLOTNICZEJ

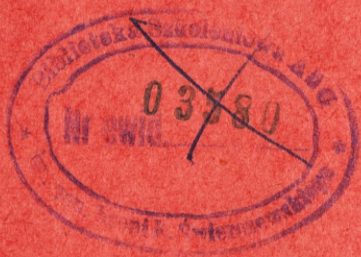

Egz. Nr 38

mjr dypl. Zdzisław WRZEŚNIAK

**Temat: WŁAŚCIWOŚCI OPRACOWANIA ĆWICZEŃ
W WOJSKACH OPL**

(Skrypt)

REMBERTÓW

LISTOPAD

1963

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Świerczewskiego

KATEDRA OBRONY PRZECIWLOTNICZEJ

Egz. Nr 38

mjr dypl. Zdzisław WRZEŚNIAK

**Temat: WŁAŚCIWOŚCI OPRACOWANIA ĆWICZEŃ
W WOJSKACH OPL**

(Skrypt)

ARCHIWUM
AKADEMII SZTABU GENERALNEGO
129813

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Świerczewskiego

KATEDRA OBRONY PRZECIWLOTNICZEJ

ZATWIERDZAM
SZEF KATEDRY OPL

██████████
Egz. Nr. ... 38

ppłk dypl. prof. Józef DAC
Przeł. prot. 12357. ✓

mjr dypl. Zdzisław WRZEŚNIAK

Temat: WŁAŚCIWOŚCI OPRACOWANIA ĆWICZEŃ W WOJSKACH OPL

/ S k r y p t /

SPRAWDZIŁ:
KIEROWNIK ZESPOŁU TAKTYCZNEGO

ppłk dr Wł. MASTEJ

REMBERTÓW

LISTOPAD

1963 r.

T R E Ś Ć

W s t ę p

- I. Czynności kierownika ćwiczenia w zakresie przygotowania ćwiczenia.
- II. Opracowanie ćwiczenia:
 1. Myśl przewodnia ćwiczenia.
 2. Założenie.
 3. Plan przeprowadzenia ćwiczenia.
- III. Organizacja ćwiczenia:
 1. Skład aparatu kierowniczo-rozjemczego i ćwiczących.
 2. Organizacja łączności kierownictwa ćwiczenia.
 3. Organizacja materiałowo - technicznego zabezpieczenia.
 4. Organizacja pozoracji i urządzenie rejonu ćwiczenia.
 5. Rozkaz organizacyjny.
- IV. Prowadzenie ćwiczenia:
 1. Prowadzenie zajęć grupowych.
 - a/ przygotowanie wykładowcy;
 - b/ prowadzenie zajęć.
 2. Kierowanie przebiegiem ćwiczeń na mapach i szkiele-
towych.
 3. Kierowanie przebiegiem ćwiczenia z wojskami i ze strze-
laniem amunicją bojową.
 4. Omówienie ćwiczeń.

W s t ę p

W szkoleniu sztabów i wojsk obrony przeciwlotniczej organizuje się na wszystkich szczeblach dowodzenia różnorodne ćwiczenia.

Ćwiczenia są najbardziej doskonałą formą przygotowania wojsk do prowadzenia działań bojowych.

W zależności od etapu szkolenia wojsk przeprowadza się ćwiczenia grupowe, na mapach, szkieletowe, z wojskami oraz z wojskami połączone ze strzelaniem bojowym.

W wojskach obrony przeciwlotniczej organizuje się ćwiczenia:

- samodzielne;
- w składzie ogólnowojskowych związków taktycznych /operacyjnych/.

W ćwiczeniach samodzielnych, organizatorem ćwiczenia jest bezpośredni przełożony ćwiczącego pododdziału/oddziału/. Dla baterii artylerii przeciwlotniczej - dowódca dywizjonu dla dywizjonu artylerii przeciwlotniczej dywizji - Szef OPL dywizji, a dla dywizjonu wchodzącego w skład armijnego pułku artylerii przeciwlotniczej - dowódca pułku. Wreszcie dla armijnego pułku artylerii przeciwlotniczej szef wojsk OPL okręgu. Dla wszystkich innych pododdziałów/np. radiotechnicznych ćwiczenia organizuje ten szczebel, któremu bezpośrednio te pododdziały podlegają to jest szefostwo wojsk OPL okręgu lub szefostwo wojsk OPL WP.

We wspólnych ćwiczeniach z ogólnowojskowymi związkami taktycznymi organizatorem i kierownikiem ćwiczenia jest dowódca ogólnowojskowy. W tym przypadku szef OPL dywizji /okręgu/ jest pomocnikiem kierownika ćwiczenia do spraw OPL.

W praktyce szkoleniowej częściej występuje drugi rodzaj ćwiczeń tj. ćwiczenia wojsk OPL połączone z ćwiczeniami ogólnowojskowych związków i oddziałów. W obu jednak przypadkach w wojskach OPL występują pewne właściwości w opracowaniu, organizacji i prowadzeniu ćwiczenia. Właściwości te wypływają z przeznaczenia i zadań jakie wojska OPL wykonują w czasie działań bojowych.

Dowódca /szef/ odpowiedzialny za organizację i przeprowadzenie samodzielnego ćwiczenia jest kierownikiem tego ćwiczenia. Kierownik wyznacza dla opracowania ćwiczenia autora ćwiczenia, względnie zespół autorski/na wyższych szczeblach dowodzenia/.

Autorem ćwiczenia w oddziałach artylerii przeciwlotniczej jest zwykle zastępca dowódcy do spraw liniowych lub szef sztabu. W szefostwach wojsk OPL - pomocnicy szefa OPL.

Ćwiczenia z oddziałami ogólnowojskowymi opracowuje sztab ogólnowojskowy. Współautor ćwiczenia po linii OPL opracowuje zagadnienia dotyczące obrony przeciwlotniczej oraz bierze udział w opracowaniu sytuacji, które mają wpływ na obronę przeciwlotniczą.

I. Czynności kierownika ćwiczenia w zakresie przygotowania ćwiczenia.

W czynnościach wstępnych kierownik ćwiczenia powinien zastanowić się nad tematem ćwiczenia, celami i zagadnieniami ćwiczenia oraz przeanalizować stronę organizacyjną ćwiczenia. Po przeanalizowaniu tych zagadnień kierownik ćwiczenia wydaje sztabowi/wydziałowi/ wytyczne do opracowania planu przygotowania ćwiczenia, które powinny obejmować całokształt zagadnień związanych z opracowaniem, organizacją i przeprowadzeniem ćwiczenia.

W planie przygotowania ćwiczenia ustala się wszystkie czynności mające wpływ na ćwiczenie, a mianowicie:

- wyznaczenie autora ćwiczenia, względnie głównego autora i zespołu autorskiego;
- taktyczną koncepcję ćwiczenia i metodę jego przeprowadzenia;
- rejon ćwiczenia oraz ogólne cele i zagadnienia szkoleniowe;
- strukturę organizacyjną ćwiczenia oraz strukturę kierownictwa;
- organizację łączności;
- organizację materiałowo - technicznego zabezpieczenia;
- zakres przygotowania rejonu przyszłych ćwiczeń/ma to szczególne znaczenie w ćwiczeniu ze strzelaniem amunicją bojową/;
- warunki bezpieczeństwa, zwłaszcza w czasie strzelania amunicją bojową, oraz zabezpieczenie tajemnicy wojskowej/szczególnie TD/;

- przygotowanie ćwiczących do ćwiczenia;
- kontrolę przygotowania wojsk do ćwiczenia;
- uzgodnienie niektórych problemów z instancjami nadrzędnymi, komendą poligonu itp.

Plan przygotowania ćwiczenia zatwierdza kierownik ćwiczenia. W wypadku gdy organizatorem ćwiczenia jest szef OPL dywizji, kierownikiem ćwiczenia może być dowódca dywizji. Na podstawie tego planu kierownik ćwiczenia powinien wydać autorowi, lub zespołowi autorskiemu, wytyczne do opracowania ćwiczenia.

Wytyczne przełożonego mogą być szersze lub węższe. Zależy to od konkretnych warunków szkoleniowych i organizacyjnych, a ponadto od stopnia przygotowania autora/zespołu autorskiego/, pod względem teoretycznym i praktycznym.

II. OPRACOWANIE ĆWICZENIA

Podstawą do opracowania ćwiczenia przez zespół autorski są:

- wytyczne kierownika ćwiczenia;
- obowiązujące programy i plany szkoleniowe oraz regulaminy i instrukcje;
- całość warunków lokalnych jak: wyszkolenie, ukompletowanie, wyposażenie w sprzęt techniczny i jego stan itp.

W czynnościach wstępnych główny autor ćwiczenia powinien:

- dokonać analizy wytycznych kierownika ćwiczenia;
- opracować plan pracy zespołu autorskiego;
- przestudiować odpowiednie materiały;
- ustalić ogólne cele i zagadnienia szkoleniowe oraz dokonać wyboru rejonu ćwiczenia, gdy nie rozstrzygnął tych spraw kierownik ćwiczenia.

Po tych czynnościach, wraz z całym zespołem autorskim, przystępuje do opracowania ćwiczenia.

1. Myśl przewodnia ćwiczenia

Opracowanie myśli przewodniej ćwiczenia jest zasadniczą czynnością autora ćwiczenia/ zespołu autorskiego/.

Myśl przewodnia ćwiczenia stanowi koncepcję całości ćwiczenia i jest podstawą do opracowania wszystkich niezbędnych dokumentów. Punktem wyjścia do opracowania myśli przewodniej

są cele i zagadnienia szkoleniowe ćwiczenia. Myśl przewodnią opracowuje się w formie graficznej i opisowej. Graficzna część myśli przewodniej zawiera:

- zamiar stron;
- decyzję stron;
- zarys dynamiki walki;
- położenie wyjściowe.

Wszystkie elementy graficznej części myśli przewodniej opracowuje się na mapach w odpowiedniej w skali - zależnie od ćwiczącego szczebla.

Zamiar stron: jest tłem ogólnym, odzwierciedlającym zamiar i przewidywany plan działania stron. Zamiar stron, w zależności od tego do osłony jakiego obiektu oddział jest użyty, opracowuje się o jeden lub dwa szczeble wyżej. Jeśli oddział artylerii przeciwlotniczej został użyty do osłony dywizji, to zamiar stron opracowuje się za szczybel dywizji, z uwzględnieniem sąsiadów i tych elementów ugrupowania operacyjnego, które działają na kierunku śmigającej dywizji. Jeśli oddział artylerii przeciwlotniczej użyty jest do osłony obiektów armijnych np: urzędzeń tyłowych, brygady rakiet, przepraw przez przeszkody wodne itp, to zamiar stron należy opracować ogólnie za szczybel armii, a szczegółowo uwidocznić działanie osłanianego obiektu. Zamiar stron za dywizją należy opracowywać na mapach 1 : 50 000 lub 1 : 100 000, a za armią - na mapach 1 : 100 000 lub 1 : 200 000.

W części graficznej zamiaru stron, w przypadku użycia oddziału artylerii przeciwlotniczej do osłony dywizji w natarciu, nanosi się:

- strukturę obrony, ugrupowanie nieprzyjaciela naziemnego i jego zamiar prowadzenia walki;
- działania lotnictwa nieprzyjaciela na ugrupowanie bojowe dywizji;
- pas natarcia dywizji /linie rozgraniczenia/;
- zasadnicze elementy ugrupowania bojowego dywizji;
- zadanie dywizji i kierunek głównego uderzenia;
- działanie zasadniczych elementów ugrupowania bojowego dywizji;
- przewidywane użycie przez obie strony broni jądrowej;
- działanie elementów ugrupowania operacyjnego armii na kierunku natarcia dywizji;
- decyzje szefa OPL dywizji odnośnie użycia oddziałów OPL / na całą głębokość natarcia/.

Dla objaśnienia części graficznej zamiaru strony: należy opracować legendę zawierającą te dane, których nie można przedstawić graficznie np:

- skład stron i ich stan / dotyczy nieprzyjaciela naziemnego/;
- użycie lotnictwa nieprzyjaciela;
- organizację prowadzenia walki przez dywizję, w tym przez oddziały OPL i inne.

Decyzja stron jest następnym z kolei elementem myśli przewodniej ćwiczenia i przedstawia decyzje i plan działania stron szczebla ćwiczącego. Decyzja stron powinna być opracowana wspólnie z zamiarem stron na jednej mapie. Zmniejsza się wówczas wkład pracy zespołu autorskiego, a z drugiej strony, całości kształt zagadnień znajduje się na jednej mapie. W decyzji stron należy podać działanie oddziału ćwiczącego z dokładnością do baterii na całą głębokość zadania. W ćwiczeniach z oddziałami artylerii przeciwlotniczej należy podać działanie lotnictwa nieprzyjaciela na poszczególne obiekty w tym: skład grup, wysokość działania, typy samolotów, sposób wykonania uderzeń itp.

Natomiast w ćwiczeniach na szczeblach operacyjnych dokonuje się rozliczenia lotnictwa działającego w ramach walki o panowanie w powietrzu, izolacji pola walki i bezpośrednim wsparciu wojsk lądowych.

Zarys dynamiki jako kolejny element myśli przewodniej ćwiczenia przedstawia koncepcje rozegrania walki i przewidywany rozwój działań wojsk własnych i nieprzyjaciela/ w tym również działanie jego lotnictwa na osłaniany obiekt/.

Zarys dynamiki opracowuje się w ten sposób, że wrysowuje się na mapę zamiaru lub decyzji stron/jeśli decyzja stron opracowana jest oddzielnej mapie/zasadnicze położenia, które zamierza się rozegrać w ćwiczeniu. Ponadto w legendzie zarysu dynamiki walki podaje się czas poszczególnych położzeń, ich treść i cel.

Położenie wyjściowe powinno obrazować położenie ćwiczących stron w momencie rozpoczęcia ćwiczenia. Położenie wyjściowe ustala się w zależności od celów zagadnień szkoleniowych jakie zamierza się rozegrać. Opracowuje się je w zasadzie na oddzielnej mapie/szkicu/, lub jeśli to jest możliwe, na zamiarze albo decyzji stron.

Legenda do położenia wyjściowego oddziału artylerii przeciwlotniczej powinna określić stan: i ukończenie oddziału w ludziach i sprzęcie, stan i uruchomienie zapasów, częstotliwość pracy stacji radiolokacyjnych i radiostacji/jeśli nie podano się tych zagadnień w założeniu/.

Decyzja stron i zarys dynamiki nie musi być opracowywany do wszystkich rodzajów ćwiczeń. W ćwiczeniach dwustronnych tych elementów myśli przewodniej można nie opracowywać, ponieważ kierownictwo ćwiczenia w ustalaniu poszczególnych połączeń kieruje się wyłącznie decyzjami powziętymi przez ćwiczące strony.

Sposób opracowania myśli przewodniej ćwiczenia może być różny i zależy od indywidualnych zdolności i właściwości autora /zespołu autorskiego/, potrzeb i warunków lokalnych oraz szeregu innych obiektywnych przyczyn. Każda jednak forma myśli przewodniej powinna odzwierciedlać wyżej omawianą treść.

Do myśli przewodniej ćwiczenia opracowuje się część opisową, która powinna zawierać te elementy, których nie można przedstawić graficznie.

Przykładowo opisowa część myśli przewodniej może zawierać:

- temat ćwiczenia i wykaz nomenklatury map;
- ogólne cele i zagadnienia szkoleniowe;
- rejon ćwiczenia, a w ćwiczeniu ze strzelaniem amunicją bojową - rejon, w którym odbędzie się strzelanie;
- etapy ćwiczenia, w nich: treść, cele szkoleniowe, zagadnienia szkoleniowe i czas trwania etapu;
- ogólny zamiar i plan działania stron.

W części opisowej zamiaru i planu działania stron po linii obrony przeciwlotniczej podaje się:

- plan działania nieprzyjaciela naziemnego i powietrznego;
- plan działania osłanianych wojsk;
- wykorzystanie środków OPL szczebli nadrzędnych/lotnictwa myśliwskiego przeznaczonego do osłony wojsk, rakiet przeciwlotniczych, artylerii przeciwlotniczej, oddziałów przeciwdziałania radioelektronicznego i rozpoznania radiolokacyjnego maskowania;

- wykorzystanie środków OPL dywizji /jeśli oddział artylerii przeciwlotniczej użyty jest do osłony wojsk dywizji/;
- zasady współdziałania artylerii przeciwlotniczej z lotnictwem myśliwskim;
- organizację wykrywania i rozpoznania oraz powiadamiania, ostrzegania i alaramowania wojsk.

O ile zagadnienia opisowej części myśli przewodniej wydają się zrozumiałe, to podział ćwiczenia na etapy wymaga pewnego wyjaśnienia. Przez pojęcie " etap ćwiczenia" należy rozumieć pewną zamkniętą część ćwiczenia, odpowiadającą odrębnej części działań bojowych. Na ogólną treść etapu ćwiczenia wpływa jedno lub kilka ogólnych zagadnień szkoleniowych, a na jego cel wpływa jeden lub kilka celów szkoleniowych ćwiczenia.

W wypadku użycia oddziałów artylerii przeciwlotniczej do osłony dywizji w natarciu, podział ćwiczenia na etapy przykładowo może być następujący:

- pierwszy etap - okres przygotowawczy;
- drugi etap - osłona oddziałów DZ na głębokość zadania bliższego;
- trzeci etap - organizacja i prowadzenie osłony wojsk odpierających kontratak odwodów korpuśnych nieprzyjaciela;
- czwarty etap - organizacja osłony wojsk podczas pościgu za wycofującym się nieprzyjacielem;
- piąty etap - osłona przepraw w pasie natarcia DZ itp.

Etap ćwiczenia nie zawsze należy utożsamiać z zadaniami związków taktycznych, ponieważ etap walki, szczególnie artylerii przeciwlotniczej, nie zawsze odpowiada treści kolejnych zadań. Jednym z etapów ćwiczenia może być strzelanie bojowe.

W ćwiczeniach grupowych zamiast etapów należy ustalić temat, cele szkoleniowe i zagadnienia poszczególnych zajęć oraz podać ilość godzin każdego zajęcia.

Myśl przewodnią ćwiczenia w całości / graficzną i opisową / zatwierdza przełożony.

2. Założenie

Założenie opracowuje się na podstawie zatwierdzonej myśli przewodniej ćwiczenia. Założenie powinno dostarczyć ćwiczącym niezbędnych danych wyjściowych o położeniu wojsk

własnych i nieprzyjaciela, a także dać wskazówki odnośnie przygotowania się do ćwiczenia. Pozwala ono uczestnikom ćwiczenia uzmysłwić sobie warunki, w jakich odbędzie się ćwiczenie oraz określa rolę w jakiej będą występować.

Założenie składa się zazwyczaj z pięciu rozdziałów, które ustawia się w następującej kolejności:

- rozdział pierwszy - położenie ogólne. W rozdziale tym podaje się tło taktyczne, w którym rozwijały się działania stron. Po linii obrony przeciwlotniczej należy podać dotychczasowe działania środków napadu powietrznego nieprzyjaciela, własnego lotnictwa myśliwskiego przeznaczonego do osłony wojsk oraz działania środków OPL wyższych szczebli;
- rozdział drugi - położenie szczegółowe. W tym rozdziale należy podać dotychczasowy przebieg działań szczebli ćwiczących /np. dywizji/ z dokładnością do batalionu włącznie, a w oddziale artylerii przeciwlotniczej do baterii włącznie oraz szczegółową działalność dotychczasową lotnictwa nieprzyjaciela;
- trzeci rozdział - sytuacje rodzajów wojsk i służb jak: artylerii naziemnej, łączności, chemiczną itp w zależności od potrzeb. Sytuację tę opracowują współautorzy ćwiczenia;
- czwarty rozdział - wiadomości dodatkowe. Podaje się te dane, które są konieczne do ćwiczenia jak np: charakterystyka terenu, czas i miejsce meldowania decyzji dowódcy ćwiczącego, stan i ukompletowanie oddziałów/jeśli nie wykonuje się oddzielnego wykazu/, prognoza pogody i inne;
- piąty rozdział - praca do wykonania. Podaje się co należy wykonać przed rozpoczęciem ćwiczenia, jaką przestudiować literaturę, w jakich rolach przygotować się do ćwiczenia itp.

Do założenia mogą być opracowane załączniki w postaci tabel, schematów itp. Może to być szkic położenia wyjściowego, wyciąg z arkusza identyfikacji nieprzyjaciela, różne zestawienia dotyczące organizacji wojsk, zaopatrzenia itp.

Założenie zatwierdza kierownik ćwiczenia.

5. Plan przeprowadzenia ćwiczenia

Plan przeprowadzenia ćwiczenia określa sposób przeprowadzenia ćwiczenia oraz czynności ćwiczących i aparatu kierowniczo - rozjemczego.

W ćwiczeniach grupowych na każde zajęcie sporządza się opracowanie metodyczne, w którym podaje się sposób przeprowadzenia danego zajęcia i przykładowe rozwiązanie.

Natomiast w ćwiczeniach na mapach, szkieletowych i z wojskami, plan przeprowadzenia ćwiczenia sporządza się w formie graficznej na mapie, lub pisemnie / w formie tabeli/. Plan graficzny może mieć zastosowanie na szczeblu baterii i, w niektórych wypadkach, na szczeblu dywizjonu lub pułku.

Plan przeprowadzenia ćwiczenia w formie graficznej można opracować dla dywizjonu /pułku/ wówczas, gdy zasadniczym celem ćwiczenia jest strzelanie amunicją bojową. Gdy strzelanie amunicją bojową jest tylko fragmentem ćwiczenia, to plan przeprowadzenia ćwiczenia należy wykonywać pisemnie w formie tabeli /jako bardziej przejrzysty/.

Podstawą do opracowania planu przeprowadzenia ćwiczenia jest zatwierdzona myśl przewodnia ćwiczenia. Wykonuje się go w formie pisemnej kolejnymi tabelami etapami. Plan przeprowadzenia ćwiczenia składa się w zasadzie z dwóch części: część pierwsza - tytułowa, zawiera: temat oraz czas trwania, cele i zagadnienia szkoleniowe etapu, część druga - tabelaryczna - przebieg poszczególnych etapów ćwiczenia. Jeśli zagadnienia części pierwszej planu przeprowadzenia ćwiczenia są podane w myśli przewodniej, wówczas w planie można podać tylko nazwę planu, rodzaj i temat ćwiczenia, czas rozpoczęcia i zakończenia ćwiczenia, skład szkolonych oraz inne dane / w zależności od potrzeb/.

Druga tabelaryczna część planu przeprowadzenia ćwiczenia może zawierać następujące rubryki:

- czas astronomiczny i operacyjny;
- nazwa przerabianego zagadnienia;
- działanie wojsk własnych /podaje się działanie wszystkich rodzajów wojsk, a działanie artylerii przeciwlotniczej można wyodrębnić w oddzielnej rubryce/;

- działanie wojsk nieprzyjaciela /naziemnego i powietrznego/;
- czynności ćwiczących / w ćwiczeniach wieloszczeblowych dla każdego szczebla oddzielnie/;
- czynności kierownictwa i rozjemców;
- czynności podgrywających.

Plan przeprowadzenia ćwiczeń jednostronnych i jednoszczeblowych można opracować bardziej dokładnie, ponieważ takie elementy planu jak: podwładni, sąsiedzi, nieprzyjaciel, występują tylko umownie. Natomiast plan przeprowadzenia ćwiczeń wieloszczeblowych i wielostronnych opracowuje się bardziej ogólnie, gdyż ćwiczenie opiera się na decyzjach ćwiczących, których autor ćwiczenia nie jest w stanie przewidzieć.

Do planu przeprowadzenia ćwiczeń na mapach, szkieletowych i ze strzelaniem amunicją bojową dołącza się załączniki w postaci: rozkazów, zarządzeń, tabel itp zawierające w zależności od rodzaju ćwiczenia i warunków lokalnych, dodatkowe dane.

III. Organizacja ćwiczenia

Ćwiczenie organizuje kierownik ćwiczenia i jego sztab. Wszystkie czynności związane z organizacją ćwiczenia powinny być wykonywane zgodnie z planem przygotowania ćwiczenia. Zakres prac organizacyjnych będzie zależał przede wszystkim od rodzaju ćwiczenia. Nakład pracy w ćwiczeniu szkieletowym i ze strzelaniem amunicją bojową będzie większy niż w ćwiczeniu na mapach. Całokształt prac organizacyjnych zawiera bardzo szeroki wachlarz czynności i dlatego w skrypcie zostaną omówione tylko najważniejsze z nich.

1. Skład aparatu kierowniczego - rozjemczego i ćwiczących

Zadaniem aparatu kierowniczego - rozjemczego jest zapewnienie sprawnego kierowania przebiegiem ćwiczenia.

Skład tego aparatu zależy od rodzaju ćwiczenia i realnych możliwości. Przykładowo w skład aparatu kierowniczego-rozjemczego w ćwiczeniu na mapach i szkieletowym mogą wchodzić:

- kierownik ćwiczenia, zarazem rozjemca przy dowódcy oddziału;
- szef sztabu kierownictwa i równocześnie rozjemca przy sztabie;

- pomocnicy kierownika ćwiczenia do spraw: technicznych, kwatermistrzowskich, łączności, chemicznych, inżynieryjno-saperskich i równocześnie rozjemcy przy odnośnych szefach służb;
- rozjemcy przy dowódcach baterii;
- podgrywający działanie osłanianego obiektu, elementów ugrupowania oddziału artylerii przeciwlotniczej oraz RSWP, PRT, itp.

W ćwiczeniu ze strzelaniem amunicją bojową występują wszyscy wymienieni rozjemcy, a ponadto w celu zapewnienia bezpieczeństwa wyznacza się kontrolujących i ubezpieczających. Kontrolujących wyznacza się na każdą baterię spośród oficerów oddziału lub poligonu. W czasie strzelania kontrolujący znajdują się na stanowiskach ogniowych baterii i śledzą, by strzelanie pociskami bojowymi prowadzone było tylko w granicach wycinka strzelania. Z chwilą, gdy cel wejdzie w granicę wycinka strzelania, kontrolujący melduje "Cel w wycinku". Gdy cel wychodzi z wycinka strzelania, kontrolujący obowiązany jest podać komendę "Stój". Po tej komendzie strzelanie się przerywa. Ubezpieczających wyznacza się na każde działo spośród podoficerów lub żołnierzy starszego rocznika. Zadaniem ich jest niedopuszczenie aby obsługa działa prowadziła ogień poza wyznaczonym sektorem strzelania. We wszystkich wypadkach naruszenia bezpieczeństwa strzelania ubezpieczający podają komendę "Stój", meldując kierownikowi ćwiczenia o przyczynach przerwania ognia.

Wymieniona struktura aparatu kierowniczoro-zjemczego jest tylko przykładowa i zależnie od konkretnych warunków może być zmieniona. Zależy to przede wszystkim od celu ćwiczenia i możliwości kierownictwa wystawienia odpowiedniej ilości rozjemców.

Rozjemców dla pułku artylerii przeciwlotniczej wyznacza się przeważnie z oficerów szefostwa wojsk OPL okręgu. Na rozjemców dla dywizjonu artylerii przeciwlotniczej dywizji można wyznaczyć z innych dywizji ogólnowojskowych lub z armijnego pułku artylerii przeciwlotniczej. Rozjemców tych wyznacza szef wojsk OPL OW.

Ponadto dla zabezpieczenia pracy kierownictwa ćwiczenia wyznacza się grupę obsługi, w skład której mogą wchodzić pisarze, maszyniści, kierowcy, żołnierze do obsługi i ochrony miejsca pracy itp.

2. Organizacja łączności kierownictwa ćwiczenia

Łączność kierownictwa ćwiczenia powinna być tak zorganizowana, aby zapewniała sprawne kierowania ćwiczeniem oraz dawała możliwość porozumiewania się oficerów aparatu kierowniczorozjemczego między sobą. Łączność kierownictwa powinna być zabezpieczona technicznymi i ruchomymi środkami oraz sygnałami świetlnymi.

Odpowiedzialnym za organizację łączności jest pomocnik kierownika ćwiczenia do spraw łączności. Organizuje on łączność kierownictwa, która obejmuje: kierownictwo ćwiczenia, rozjemców, podgrywających, lotnictwo biorące udział w ćwiczeniu i pododdziały obsługi. W ćwiczeniu ze strzelaniem amunicją bojową - również z komendą poligonu.

Łączność kierownictwa powinna być zorganizowana i rozbudowana przed rozpoczęciem ćwiczenia. Wytyczne do organizacji tej łączności powinien wydać kierownik ćwiczenia lub szef sztabu kierownictwa.

Ponadto należy opracować dokumentację łączności dla potrzeb ćwiczących. Opracowaniem tej dokumentacji zajmuje się współautor ćwiczenia, który zwykle jest pomocnikiem kierownika ćwiczenia do spraw łączności. A więc pomocnik kierownika ćwiczenia do spraw łączności wykonuje dokumentację czynnej łączności kierownictwa ćwiczenia i dokumentację łączności dla ćwiczących.

3. Organizacja materiałowo - technicznego zabezpieczenia

Zabezpieczenie materiałowo techniczne ćwiczenia wywiera duży wpływ na przebieg ćwiczenia, a zwłaszcza ćwiczenia z wojskami i ze strzelaniem amunicją bojową.

Materiałowo - techniczne zabezpieczenie obejmuje z jednej strony ćwiczących, a z drugiej aparat kierowniczorozjemczy. Ta podwójna rola materiałowo - technicznego zabezpieczenia musi być uwzględniona podczas organizacji ćwiczenia.

Ćwiczącym należy przygotować niezbędne dane w postaci różnych dokumentów, które będą im służyć za podstawę do organizacji materiałowo - technicznego zabezpieczenia. Poza tym należy wydzielić materiały i sprzęt konieczny do przeprowadzenia ćwiczenia.

Dla aparatu kierowniczorozjemczego należy wydzielić tyle sił i środków, aby zapewnić sprawne kierowanie ćwiczeniem.

W ćwiczeniu ze strzelaniem amunicją bojową duże znaczenie ma przewóz, przechowywanie i sposób zaopatrywania ćwiczących w amunicję bojową. Z punktu widzenia realności ćwiczenia należałoby amunicję bojową wydać przed rozpoczęciem ćwiczenia. Ale z punktu widzenia bezpieczeństwa, należałoby wydać amunicję przed rozpoczęciem strzelania. Decyzja odnośnie czasu wydania amunicji będzie uzależniona od konkretnych warunków, a mianowicie:

- czasu przeprowadzenia strzelania /na początku czy pod koniec ćwiczenia/;
- stopnia wyszkolenia ćwiczących;
- stanu środków transportowych itp.

Materiałowo - techniczne zabezpieczenie organizuje się według wytycznych dowódcy lub szefa sztabu. Organizatorem tego zabezpieczenia jest kwatermistrz, pomocnik dowódcy d/s technicznych oraz szefowie służb.

4. Organizacja pozoracji i urządzenie rejonu ćwiczenia

Pozorację pola walki stosuje się w jednostronnych i dwustronnych ćwiczeniach z wojskami. W ćwiczeniu szkieletowym pozoracja może być stosowana tylko fragmentarycznie. W ćwiczeniu ze strzelaniem amunicją bojową pozoracja musi być zawsze organizowana, zwłaszcza podczas strzelania do celów naziemnych. Sztab kierownictwa obowiązany jest na siedem dni przed rozpoczęciem ćwiczenia złożyć zapotrzebowanie w odpowiedniej komendzie poligonu.

Sztab kierownictwa wspólnie z komendą poligonu przygotowuje schemat lotów samolotów i schemat rozmieszczenia naziemnych urządzeń pozoracyjnych. Komendant poligonu może uczestniczyć w rekonesansie terenu przeprowadzanym przez kierownictwo ćwiczenia. Przygotowanie poligonu do ćwiczenia połączonego ze strzelaniem amunicją bojową przeprowadza się w zasadzie siłami i środkami poligonu. Dla zabezpieczenia strzelających powietrznych komendant poligonu przesyła zapotrzebowanie dowódcy eskadry lotniczej obsługującej strzelania. Personel latający, który obsługuje strzelania, obowiązany jest przestudiować zadanie i przygotować się do lotu. Znajomość tego zadania sprawdza dowódca eskadry, który skolei obowiązany jest zameldować komendantowi poligonu o gotowości załóg i samolotów do wylotu w wyznaczonym terminie.

W czasie strzelania na stanowisku dowodzenia poligonu znajdują się:

- komendant poligonu lub oficer poligonowy;
- kierownik lotów na poligonie;
- stolikowi;
- radiotelegrafiści.

Całokształt przedsięwzięć dotyczących przygotowania poligonu do strzelania określa "Instrukcja dla Poligonów Artylerii Przeciwlotniczej" nr bibl. tajnej 08328.

5. Rozkaz organizacyjny

Rozkaz organizacyjny obejmuje wszystkie zagadnienia dotyczące organizacji i przeprowadzenia ćwiczenia. Rozkaz organizacyjny opracowuje się po zatwierdzeniu ćwiczenia i po rozwiązaniu podstawowych problemów organizacyjnych.

Rozkaz ten powinien określać zadania aparatu kierowniczo-rozjemczego, ćwiczących i wszystkich osób biuroących udział w ćwiczeniu. Treść rozkazu organizacyjnego zależy od rodzaju ćwiczenia i warunków lokalnych. Przykładowo rozkaz taki może obejmować:

- temat i rodzaj ćwiczenia;
- miejsce i czas przeprowadzenia ćwiczenia;
- kto bierze udział w ćwiczeniu/ skład wojsk, dowódców i sztabów;
- skład aparatu kierowniczo-rozjemczego/opracowuje się zwykle w postaci załącznika/;
- skład pozoracji i jej wyposażenie;
- sposób i zakres reorganizacji rejonu ćwiczenia;
- sposób zabezpieczenia ćwiczenia pod względem politycznym, łączności, materiałowo - technicznym, tajemnicy wojskowej, warunków pracy itp;
- przedsięwzięcia mające na celu przygotowanie ćwiczących i aparatu kierowniczo-rozjemczego do ćwiczenia;
- miejsce i czas pobrania amunicji bojowej, jej przechowywania, transport oraz związane z tym warunki bezpieczeństwa /tylko w ćwiczeniu ze strzelaniem amunicją bojową/;
- termin osiągnięcia gotowości do ćwiczenia.

W rozkazie organizacyjnym powinny być wyszczególnione osoby, które są odpowiedzialne za wykonanie nakazanych zadań.

Rozkaz organizacyjny opracowuje zwykle szef sztabu kierownictwa, a podpisuje kierownik ćwiczenia. Rozkaz ten powinien być rozesłany dla zainteresowanych w takim czasie, aby wymienione zadania mogły być wykonane.

IV. Prowadzenie ćwiczenia.

1. Prowadzenie zajęć grupowych.

Zajęcia grupowe są najprostszą metodą praktycznego, operacyjno-taktycznego szkolenia dowódców i sztabów. Zajęcia te prowadzi się po przerobieniu cyklu zajęć teoretycznych. Istota tych zajęć polega na tym, że wykładowca przerobił określony temat równocześnie z całą szkoloną grupą oficerów. Zajęcia grupowe prowadzone są na tle taktycznym jednego oddziału artylerii przeciwlotniczej i są zawsze jednoszczeblowe i jednostronne.

W czasie zajęć grupowych wszyscy szkoleni oficerowie występują w jednakowej roli, na przykład w roli dowódcy oddziału lub odpowiedniego oficera sztabu. Do zajęć grupowych można jednak wprowadzić pewne elementy ćwiczenia na mapach, to znaczy, że szkoleni oficerowie mogą występować w różnych rolach. Metodą tą stosuje się zazwyczaj w dynamice i w czasie prowadzenia zajęć w terenie.

a/ Przygotowanie wykładowcy.

Przygotowanie się wykładowcy do zajęć grupowych polega na samodzielnym opanowaniu teorii i treści danego zajęcia i metodycznym przygotowaniu się do jego przeprowadzenia.

Kolejność przygotowania się wykładowcy do zajęcia powinna być następująca: zapoznanie się z tematem i celem zajęcia, przestudiowanie odpowiednich regulaminów i wszystkich innych dostępnych pomocy naukowych, przeanalizowanie taktycznej treści zajęcia.

Po przestudiowaniu opracowania metodycznego należy określić co w danym zajęciu jest najważniejsze i jaką przyjąć formę metodyczną/ w zależności od poziomu szkolonej grupy oficerów/.

Wykładowca w wyniku samodzielnej pracy opracowuje plan-konspekt do przeprowadzenia zajęcia, po czym powinien otrzymać od przełożonego instruktaż.

Na instruktażu powinno się rozwiązać wszystkie zagadnienia związane z treścią i metodą przeprowadzanego zajęcia

grupowego. Należy omówić możliwe warianty decyzji i ich uzasadnienie, zagadnienia jakie mogą wysunąć szkoleni w czasie zajęcia oraz wymagania dotyczące opracowania przez szkolonych dokumentów bojowych. Celowe jest także omówienie przykładów z doświadczeń bojowych minionych wojen, którymi wykładowca powinien posługiwać się w czasie zajęcia.

Jeśli zajęcia mają odbyć się w terenie, to instruktąż również powinien być przeprowadzony w terenie. W czasie instruktażu należy dokładnie topograficznie i taktycznie umiejscowić w terenie całe zajęcia. Należy osiągnąć jednolitą ocenę poszczególnych rubieży z punktu widzenia ich wpływu na decyzję dowódcy. Punkty pracy należy wybierać tak, aby zbiegały się z punktami i stanowiskami dowodzenia ćwiczącego dowódcy.

Po instruktażu wykładowca wnosi ewentualne poprawki do swego planu konspektu, który zwykle opracowuje się w formie tabeli z następującymi rubrykami, nazwa zagadnienia i czas na jego przerobienie, treść przerabianego zagadnienia i czas operacyjny, a także sytuacja wprowadzająca i uwagi metodyczne, oraz uwagi o wypowiedziach słuchaczy.

b/ Prowadzenie zajęcia

Zajęcie grupowe rozpoczyna się z zasady od skontrolowania przygotowania się szkolonych do zajęcia. Sprawdzenie może obejmować przygotowanie teoretyczne, materiałowe oraz wykonanie nakazanych w założeniu prac. Następnie wykładowca przystępuje do przerobienia kolejnych zagadnień szkoleniowych w ten sposób, że podaje czas operacyjny, sytuację wprowadzającą do zajęcia, rolę w jakiej będą występować szkoleni oraz nazwę przerabianego zagadnienia. Po rozwiązaniu określonego zagadnienia przez wyznaczonego oficera, wykładowca może rozwinąć dyskusję nad tym zagadnieniem. Jeśli w toku dyskusji szkolei nie dochodzą do właściwego rozwiązania, to wykładowca przez pytania naprowadza ich na właściwą drogę, lub sam objaśnia jak dane zagadnienie rozwiązywać. Postępować tak należy zwłaszcza wtedy, gdy temat jest mało znany, lub przerabiany po raz pierwszy.

Po przerobieniu każdego zagadnienia szkoleniowego, wykładowca powinien dokonać podsumowania tego zagadnienia i udzielić odpowiedzi na ewentualne pytania szkolonych.

Omówione wyżej zagadnienia dotyczą zarówno zajęć grupowych prowadzonych w sali wykładowej jak i w terenie. Jednakże zajęcia w terenie muszą być rzeczywiście związane z terenem. Dlatego każde zajęcie/na każdym punkcie pracy/ rozpoczyna się od orientowania topograficznego i taktycznego. Orientowanie topograficzne powinno dać pełny obraz rozmieszczenia i nazwy wszystkich przedmiotów terenowych. Natomiast w orientowaniu taktycznym należy umiejscowić w terenie położenie wojsk nieprzyjaciela i własnych w statyce i dynamicce. W czasie prowadzenia zajęć w terenie niedopuszczalne jest stosowanie umowności przy określaniu przedmiotów terenowych lub pogody.

Każde zajęcie, po jego zakończeniu, musi być omówione przez wykładowcę. W omówieniu należy podać temat i cel szkoleniowy zajęcia/ jeśli nie podało się na początku zajęcia/, przypomnieć najważniejsze sytuacje taktyczne, krótko omówić decyzje szkolenych/pozytywne i negatywne/, podać stopień osiągnięcia celu szkoleniowego i wytyczne do usunięcia niedociągnięć oraz wskazówki do przygotowania się do następnego zajęcia.

2. Kierowanie przebiegiem ćwiczenia na mapach i szkielestowego

Rozpoczęcie ćwiczenia na mapach lub szkielestowego następuje najczęściej od wydania rozkazu bojowego/ustnie lub na piśmie/ dla dowódcy oddziału artylerii przeciwlotniczej. Ćwiczenie można także rozpocząć od innego momentu np. od meldowania decyzji ćwiczącego dowódcy. Moment rozpoczęcia ćwiczenia zależy każdorazowo od tematu i rodzaju ćwiczenia, celów szkoleniowych oraz od konkretnych potrzeb i warunków lokalnych.

Z chwilą rozpoczęcia ćwiczenia należy podać ćwiczącym czas operacyjny/jeśli nie pokrywa się z czasem astronomicznym/.

Ćwiczący powinni otrzymać wszystkie dane/zgodnie z planem przebiegu ćwiczenia/potrzebne do wypracowania decyzji przez dowódcę i prowadzenia walki. Dane te otrzymują od kierownictwa ćwiczenia, występującego w roli sztabu nadrzędnego i sąsiadów oraz od grup podgrywających działalność pododdziałów wchodzących w skład oddziału. Wszystkie wiadomości powinny być podawane zgodnie z potrzebami i charakterem ćwiczenia. Więcej tych danych należy podawać w ćwiczeniu szkielestowym, które jest bardziej skomplikowane niż ćwiczenie na mapach.

Wszystkie podawane wiadomości powinny stwarzać obraz rzeczywistego pola walki i pozwalać ćwiczącym prawidłowo oceniać położenie i pobierać decyzje.

Ćwiczący oficerowie sztabu oraz szefowie służb powinni w każdej sytuacji bojowej znać położenie wojsk własnych i nieprzyjaciela /naziemnego i powietrznego/ oraz umieć zameldować swoje propozycje dowódcy oddziału artylerii przeciwlotniczej.

Dowódca oddziału z kolei każdą ważniejszą powziętą decyzję melduje kierownikowi ćwiczenia. Jeżeli powzięta decyzja jest słuszna, kierownik ćwiczenia powinien ją zatwierdzić i nakazać jej realizację. Jeżeli posiada braki, alez może być realizowana, należy ją także zatwierdzić, ale w czasie działania pułku należy wykazać jej niewłaściwość przez stworzenie sytuacji doprowadzających do strat i niepowodzeń. Jeżeli decyzja jest w ogóle nie do przyjęcia, nie należy jej zatwierdzać, tylko przez podanie dodatkowych danych naprowadzić dowódcę oddziału na powzięcie prawidłowej decyzji.

Może zaistnieć wypadek, że dowódca oddziału pobiera decyzje inne od przewidzianych przez autora ćwiczenia, ale możliwe do przyjęcia. Wówczas należy je zatwierdzić i w związku z tym dokonać korekty w planie przeprowadzenia ćwiczenia.

W ćwiczeniach jednostronnych sytuacje stwarzane przez kierownictwo ćwiczenia powinny w maksymalnym stopniu umożliwiać przerobienie zaplanowanych zagadnień. Natomiast w ćwiczeniach dwustronnych, dynamika powinna być oparta przede wszystkim na decyzjach ćwiczących niejednokrotnie kosztem osiągnięcia szczególnych celów ćwiczenia.

2. Kierowanie przebiegiem ćwiczenia z wojskami i ze strzelaniem amunicją bojową.

W ćwiczeniu ze strzelaniem amunicją bojową, oprócz zagadnień występujących w ćwiczeniu na mapach i szkieletowych, występują dodatkowe wynikające z faktu, że w ćwiczeniu biorą udział wojska i odbywa się strzelanie bojowe.

W ćwiczeniu z wojskami czas astronomiczny jest zawsze zgodny z operacyjnym. W czasie ćwiczeń z wojskami często przeprowadza się strzelanie amunicją bojową. Połączenie ćwiczenia i strzelania najwyższą formą praktycznego szkolenia wojsk.

W czasie trwania ćwiczenia istnieje możliwość stworzenia warunków najbardziej zbliżonych do rzeczywistego pola walki.

Ćwiczący oddział artylerii przeciwlotniczej powinno się wyprowadzić z garnizonu po ogłoszeniu alarmu bojowego / w tym wypadku kiedy ćwiczącym nieznany jest termin rozpoczęcia ćwiczenia/.

W zależności od sposobu przeprowadzenia ćwiczenia, a w szczególności od tego, jaki obiekt pułk osłania, strzelanie może odbywać się na początku ćwiczenia, w toku jego trwania, lub na zakończenie ćwiczenia. Ze względów praktycznych najkorzystniej byłoby przeprowadzić strzelanie na początku ćwiczenia, gdyż wtedy odpaść zagadnienie przechowywania i transportu amunicji bojowej. Nie zawsze jednak w konkretnych warunkach będzie można w ten sposób zorganizować ćwiczenie.

Przed przystąpieniem do strzelania kierownik ćwiczenia i rozjemcy powinni sprawdzić, czy pułk jest przygotowany do przeprowadzenia strzelania. Sprawdzeniu podlega sprzęt i cały stan osobowy oddziału. Sprawdza się znajomość obowiązków przez dowódcę oddziału i dowódców baterii, oficerów sztabu, obsług dział i przyrządów zabezpieczających strzelanie, sprawność sprzętu, znajomość warunków strzelania itp.

Do strzelania należy dopuścić tylko wówczas, gdy oddział jest zgrany i odpowiednio wyszkolony.

Odpowiedzialność za organizację i przeprowadzenie strzelania ponosi dowódca i sztab ćwiczącego pułku oraz kierownik ćwiczenia.

Dla wykrywania i wskazywania celów oraz kierowania ogniem oddział urządza na poligonie punkt dowodzenia, stanowisko RSWP i organizuje potrzebą łączność.

Celem przygotowania baterii do strzelania wyznacza się czas przewidziany normami, z uwzględnieniem czasu potrzebnego na przygotowanie strzelania sposobem rozwarcia kąтового.

Dla oddziału odbywającego strzelanie wyznacza się jeden załot bojowy.

Kierownik strzelania stawia zadania ogniowe na podstawie meldunku komendanta poligonu, w którym ten ostatni informuje o wyjściu celu na kurs i podają numer załotu.

Otwarcie ognia pociskami bojowymi następuje na komendę kierownika strzelania " bojowymi", po komendzie komendanta poligonu " załot bojowy" i kontrolującego " Cel w wycinku".

Strzelanie obserwują bez przerwy kontrolujący i ubezpieczający, którzy gdy cel wychodzi z wycinka strzelania lub ukaże się w wycinku strzelania inny samolot obowiązani są natychmiast podać komendę " Stój". Po tej komendzie strzelanie przerywa się.

W czasie strzelania przełożonym strzelającego jest tylko kierownik strzelania.

Szczegółową organizację, przeprowadzenie kontrole i ocenę strzelania określa " Instrukcja Artylerii Przeciwlotniczej Szkoły Wojsk" /Program strzelań/ nr bibl.tajnej 08375.

3. Omówienie ćwiczenia

Omówienie ćwiczenia stanowi składową część ćwiczenia i wymaga dokładnego i wnikliwego przygotowania.

Omówienie ćwiczenia przygotowuje się już w czasie opracowywania ćwiczenia. Opracowuje się wtedy plan omówienia ćwiczenia, myśl przewodnią, teoretyczną część omówienia oraz historyczne przykłady związane z tematem ćwiczenia.

W czasie ćwiczenia należy zebrać dane o pracy ćwiczących w formie sprawozdań sprawozdań rozjemców, które opracowuje i przygotowuje do omówienia specjalna grupa t.zw. grupa omówienia, podlegająca bezpośrednio kierownikowi ćwiczenia. Ćwiczenie grupowe omawia wykładowca, który prowadził zajęcie w określonej grupie szkoleniowej.

Omówienie ćwiczenia należy przeprowadzić w terminie jak najkrótszym po jego zakończeniu.

Omówienie ćwiczenia składa się z dwóch części. W pierwszej części podaje się:

- temat ćwiczenia;
- cele szkoleniowe i stopień ich osiągnięcia;
- skład ćwiczących;
- myśl przewodnią ćwiczenia;
- decyzje ćwiczących i krótki przebieg ćwiczenia.

W drugiej części podaje się:

- pracę dowódcy oddziału i dowódców pododdziałów;

- pracę sztabu i szefów służb;
- ogólną ocenę ćwiczenia;
- wytyczne do dalszej pracy w celu usunięcia niedociągnięć, względnie opracowania nowych zagadnień.

W ćwiczeniu ze strzelaniem amunicją bojową omawia się także przebieg strzelania. Wyniki strzelania omawia się z dowódcą oddziału, dowódcami baterii i plutonów, po otrzymaniu z komendy poligonu danych z kontroli strzelania. Pracę bojową z obsługami strzelającego oddziału należy omawiać w dniu, w którym odbyło się strzelanie.

Strona organizacyjna omówienia ćwiczenia może być rozwiązana różnie w zależności od konkretnej sytuacji. W pułku artylerii przeciwlotniczej omówienie ćwiczenia można przeprowadzić w ten sposób, że część pierwszą omówienia i niektóre zagadnienia części drugiej/ogólna ocena ćwiczenia, wytyczne do dalszej pracy/przeprowadza kierownik ćwiczenia ze wszystkimi oficerami. Pracę sztabu i szefów służb mogą omówić odnośni rozjemcy. Natomiast pracę dowódców pododdziałów rozjemcy przy tych pododdziałach.

W ćwiczeniu z wojskami omówienie należy przeprowadzić oddzielnie z podoficerami i szeregowcami. Omówienie takie w zasadzie przeprowadzają dowódcy pododdziałów.

Po omówieniu kierownik ćwiczenia może przeprowadzić dyskusję z aparatem kierowniczo-rozjemczym i ćwiczącymi, w celu zebrania doświadczeń i wniosków do organizacji i prowadzenia takich ćwiczeń w przyszłości.

mjr dypl. WRZEŚNIAK

Wykonano w 40 egz.

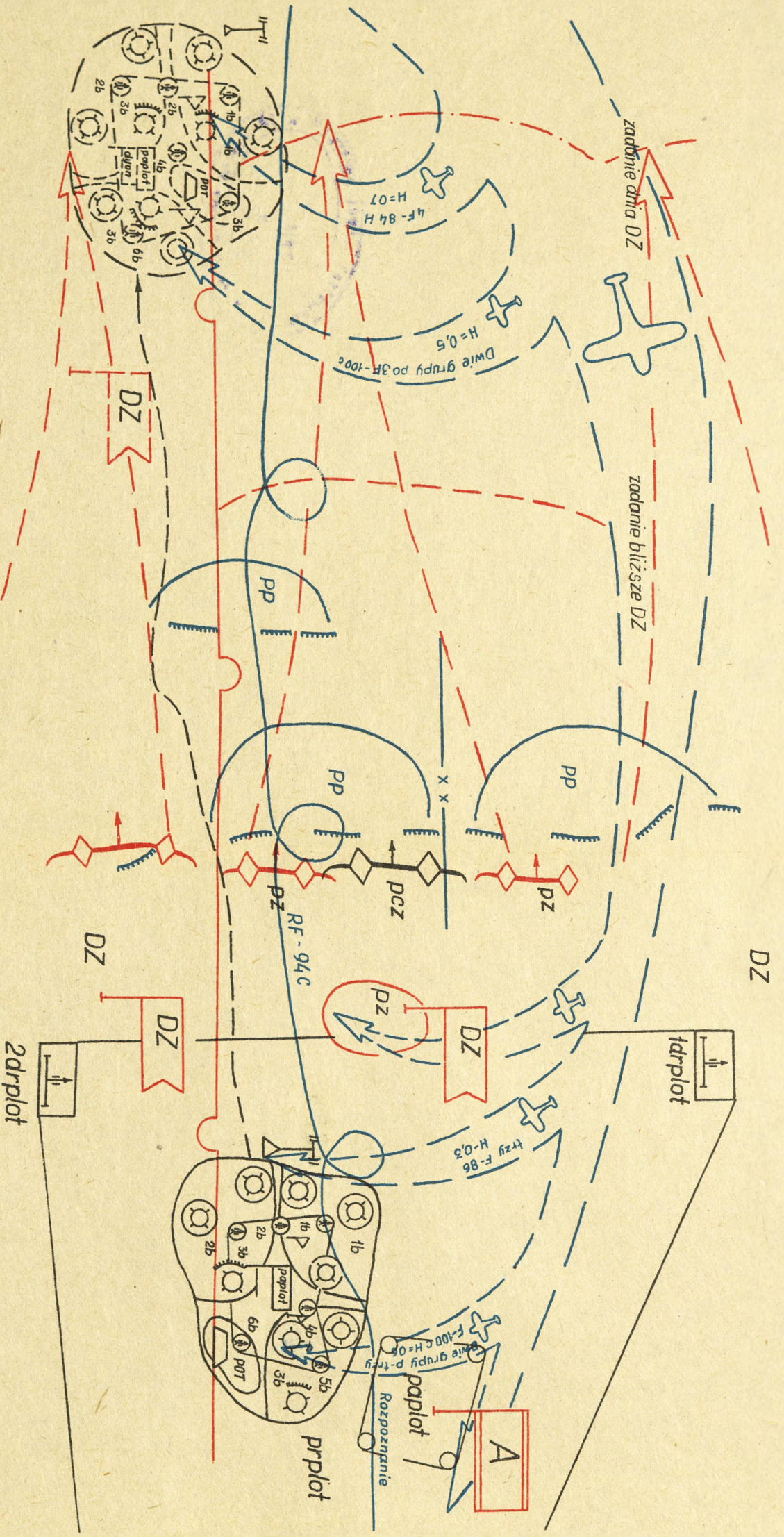
Egz. Nr. 1-40 Bibl. Tajna
Wykonał mjr dypl. WRZEŚNIAK
Druk NW dnia 4.11.63 r.
nr. ks. 2068/WW.

ZATWIERDZAM

Kierownik Ćwiczenia
Szef OPL OW

DECYZJA STRON
W ĆWICZENIU NA TEMAT: OSŁONA DYONU BROŃ PRZEZ APLOT MK W OPERACJI ZACZEPNEJ ARMII
(WARIANT)

Egz. Nr.
Nr. ka. 2069/WK

Wykonano 40 egz.
Oprac. mjr Wrześniak

GLÓWNY AUTOR ĆWICZENIA

ZATWIERDZAM

Kierownik Ćwiczenia

Szef OPL OW

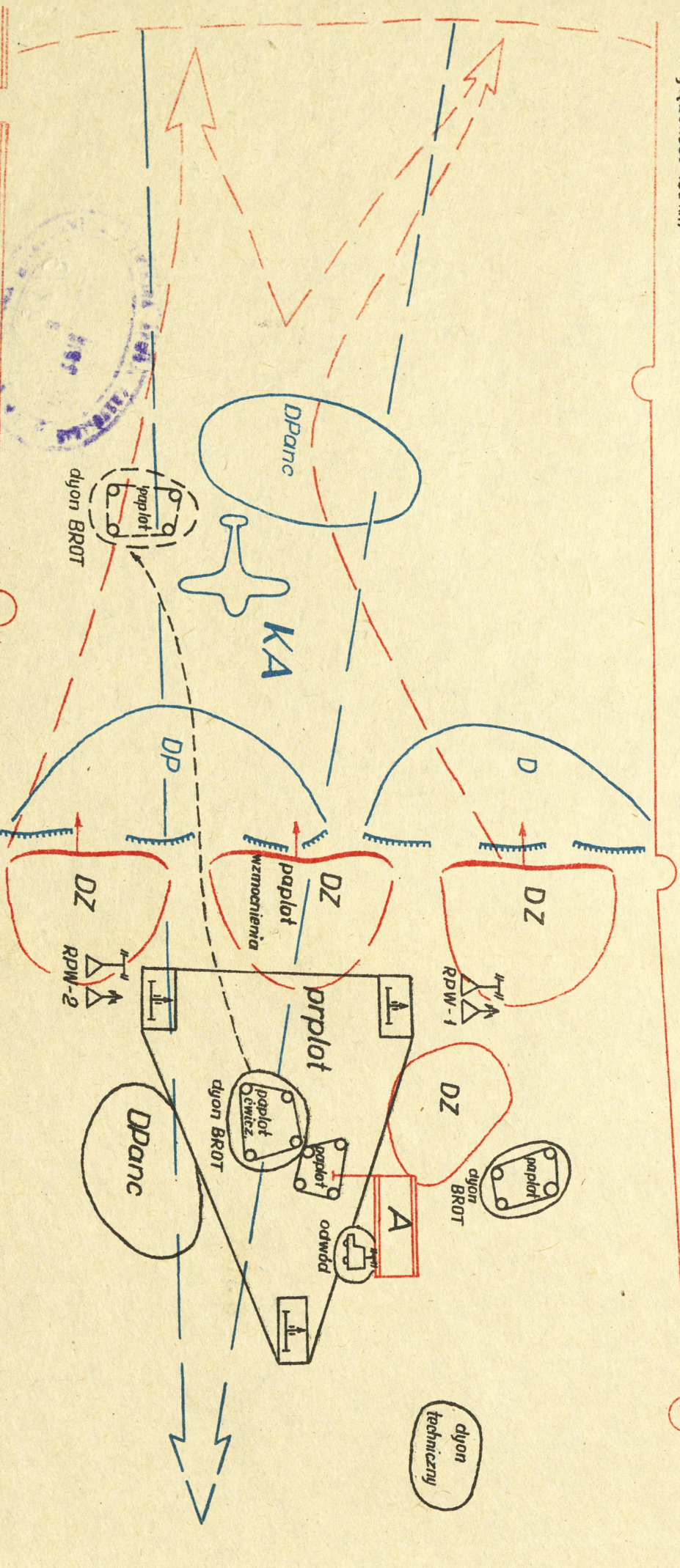
W ĆWICZENIU NA TEMAT: OSŁONA DYONU BROT PRZEZ OPAPLOT W OPERACJI ZACZEPNEJ ARMII

ZAMIAR STRON

(WARIANT)

Zadanie bliższe armii
głębokość 160 km

Egz. Nr.
Nr ks. 2070/WW

LEGENDA

1. Na korzyść wojsk „brązowych” działa część sił 5 ALT w składzie: dziesięć SKR samolotów MB typu F-84, F-86 H i F-100 C, dwa SKR samolotów rozpoznawczych typu RF-94, SKR pocisków rakietowych „MATADOR” lotnictwo działa na szerokim froncie, małymi i średnimi grupami z H z 3000 m.
2. Ćwicząca armia została wzmocniona dwoma paplot i prplot (dwa paplot na rysunku nie wykazane osłaniają urządzenia tyłowe.
3. Osłonę przeciwlotniczą przez lotnictwa myśliwskie realizuje w strefie działania armii DLM w składzie trzech plm.
4. Rozpoznanie radiolokacyjne prowadzi samodzielna komp. radiotechniczna armii w składzie trzech RPW.
5. Półki osłaniające dyony BROT działają samodzielnie. Pułk ćwiczący ukończony w ludziach 95% w sprzęcie 93%.

Wykonano 40 egz.
Oprac. mjr Wrzesniak

++